

12è. Programa

Tema: Estudis universitaris abans de la URV

*Tertulians al plató:

- Cinta Moreso
- MJesús Galiana Llasat.
- MCinta Accensi Martinez.

*Entrevistador

- Josep Bayerri,

*Realització:

- Carles Ferrando,
- Marcos Llambrich

Gravació: dijous dia 7 de febrer de 2013 (17.30 h.)

Emissió en diferit: dissabte 09 de febrer, 17 h i 21 h; diumenge 10, 12.30 h

GUIO DEL PROGRAMA DEL 09 DE FEBRER (GRAVACIÓ EL 07.02)

Hola, Ben trobats de nou

Entre 1645 i 1717 a Tortosa va haver-hi una universitat, reial i pontifícia, tutelada pels dominics i ubicada als Reials Col·legis. Fou suprimida el 1717, com totes les universitats catalanes i tantes altres coses.

Durant els darrers anys del segle XIX i especialment durant tot el segle XX, Tortosa maldà per recuperar estudis superiors. Primer fou el Col·legi Màxim dels jesuïtes a Jesús amb les llicenciatures en Filosofia i Teologia; entre 1904 i 1908, els mateixos jesuïtes crearien els centres científics a Roquetes: Observatori de l'Ebre en ciències Físiques; Laboratori Químic i Laboratori Biològic; aquests dos darrers traslladat a Sarrià el 1916. Que acollirien estudiosos i científics d'arreu del món fins el dia d'avui.

A meitats del segle passat continuaren les iniciatives per crear centres d'estudis superiors. Primer, el 1948, fou l'Escola del Magisteri "Enric d'Ossó" de les religioses teresianes al seu col·legi del carrer Rosselló. Va funcionar durant 27 anys i més de 200 noies varen obtenir el títol de mestra d'escola primària a les seves aules. El 1975 es creava l'Escola Femenina d'ATS de L'Aliança a l'edifici que havia deixat lliure la Clínica, al carrer de la Llotja al centre de Tortosa; va durar solament quatre cursos, però, en certa manera els estudis tingueren continuïtat en l'Escola d'infermeria de l'Hospital Verge de la Cinta que es posa en marxa el 1983.

El 1974 Tortosa obtingué un dels primers centres territorials de la UNED que a manca d'altres realitats tot i les seves especificitats, fou saludat com un gran èxit, com també ho fou l'establiment d'un centre territorial de la UOC. La comissió creada el 1980 per obtenir estudis universitaris presencials en competència amb Tarragona, demanant Dret i Veterinària, no va tenir èxit.

A tot això el 1991 nasqué la Universitat Rovira i Virgili i tot i que la llei de creació especificava *“La URV ha de tenir vocació de continuïtat de la presència universitària a les comarques tarragonines i de les terres de l'Ebre que es remunta als segles XVI i XVII i fou suprimida per la força després de la guerra de successió”*, els seus responsables van centralitzar-la en Tarragona i Reus. Davant aquesta marginació i per prendre iniciatives futures es va crear la Fundació Universitària Dr. Manya que el 1997 va posar en marxa les escoles privades d'empresarials, de turisme i la Universitat d'estiu. Paral·lelament, l'any següent, es creava un centre de la Universitat Internacional per impartir estudis de química i d'enginyer tècnic agrícola que no reeixien suspenent-los al poc temps, quan ja havia arrelat.

Finalment el 2003 la URV aterrà a Tortosa creant el Campus de les Terres de l'Ebre, que assumí com a propis els estudis que gestionava la Fundació Dr. Manyà, i els d'infermeria, mentre, la Generalitat construïa unes amplies instal·lacions al barri de Remolins. Actualment prop de 700 alumnes dels graus d'ADE, i la seva especialitat de Turisme, d'infermeria i de Mestres d'infantil i Primària, a més d'alguns masters, hi estudien. La Universitat tortosina torna a ser una realitat física malgrat sigui només com a sucursal de la Universitat Rovira i Virgili amb seu a Tarragona que ara reclama fins i tot el nom en exclusiva. Per als polítics tarragonins Catalunya continua sent la suma de quatre províncies.

Es bo avui recordar tants d'esforços, sovint contra corrent, per recuperar per a Tortosa la condició universitària. Ho farem portant a tres persones que varen obtenir el títol universitari a aquells centres privats de fa mig segle creats per la iniciativa i el treball de gent d'aquí en contra de totes les adversitats. Una mestra de l'Escola de les teresianes, una infermera de l'escola de L'Aliança i una titulada en empresarials de l'escola Dr. Manyà.

Les presentaré

Cinta Moreso..... va néixer a Tortosa fa 60 anys. Als 9 anys va començar al col·legi teresià de Tortosa on s'hi va estar 12 anys ja que en acabar el batxillerat va continuar estudiant al mateix centre que també acollia l'Escola de Magisteri “Enric d'Ossó”. Acaba amb la promoció de 1972. Després s'incorpora com a mestra. Mes de mig segle

- Hola Cinta. Alguna vegada deus pensar que fas de mestra al mateix lloc on et varen fer mestra es a dir on vares treure el títol de magisteri
- Aquest darrers dies he parlat amb moltes companyes mestres que van estudiar a la vostra escola. Totes ho recorden amb enyorança: Maria Jesús Garcia, Dolors Cristofol, Maria Jose Benaiges, Victoria Gas, i moltes més. Que recordes?
- Fins i tot hi havia noies de fora de Tortosa que estudiaven i s'allotjaven a l'internat de les teresianes com Tere Vizcarro. Hi havia moltes noies a l'internat?
- El fet d'estudiar a un col·legi de monges no limitava la vostra independència. Vull dir no condicionava la llibertat de fer el que volíeu?
- En la perspectiva del anys com ho recordes als ulls d'avui?

Bueno, continuarem parlant-se.

Passem ara a una altra de les nostres convidades

Maria Jesús Galiana Llasat va néixer a Tortosa fa 54 anys. Va entrar a estudiar infermeria el curs 1976/77 a l'escola que va fundar la Clínica Aliança on obtingué el títol l'any 1979. Actualment treballa a l'Hospital de Jesús

- Maria Jesús, ben trobada. La vostra escola fou la punta de llança dels estudis d'infermeria a Tortosa, després va seguir l'escola de l'hospital Verge de la Cinta i finalment la URV. Però vatros fóreu les primeres No?
- L'Escola estava al mig de Tortosa. Des de la finestra podíeu veure la vida ciutadana i la gent movent-se pels carrers i anant a comprar. Va influir això en la vostra atenció com a estudiants?.
- La avantatjà es que podíeu fer les practiques a la mateixa clínica a Ferreries. Això era positiu No?
- Foren nomes quatre cursos però molt profitosos. Recordes algunes companyes d'aquells anys?.

Anem ara per la tercera participant

Maria Cinta Accensi Martinez, va néixer a Tortosa l'any 1978. Va estudiar Ciències Empresarials a la primera promoció de l'escola de la Fundació Dr. Manya entre 1997 i el juny del 2000. Després ha continuat estudiant el postgrau de turisme ja a la URV i les llicenciatures en Administració i Direcció d'empreses i de Màrqueting i actualment esta al darrer curs de dret per la UOC. Es funcionaria docent de la Generalitat.

- La fundació universitària Dr. Manya fou una iniciativa tortosina perquè des de la URV al principi no volien posar res a la nostra comarca. N'éreu conscients?
- L'edifici que ocupava l'escola, l'antic Betania era un lloc privilegiat però potser una mica empipador tenir que pujar i baixar tantes vagades aquelles escales que no s'acabaven mai?
- Éreu cursos molt nombrosos?
- També s'impartia diplomatura en Turisme tenia alguna relació uns i altres?

Les preguntes son solament indicatives. Si voleu que alguna la supprimeixi o en faci d'altres, m'ho dieu. Cal afegir-ne més que les anirem pensant aquests dies

Ara ja estan fetes les presentacions podem parlar tots de rot

- En primer lloc parlem del professorat. Trobar professors universitaris era difícil però els que hi havia posaven tots la seva voluntat i esforç no?.
- I el companyerisme entre vatros a les teresianes, a l'Aliança o al Betania?
- Hi havia alumnes d'altres poblacions de les terres de l'Ebre?
- Penseu que a Tortosa hi havia consciència de que fèieu estudis superiors?
- L'arribada de la URV fou la solució definitiva a les aspiracions universitàries de Tortosa o cal aspirar a més
- Una observació. Fixeus que les dues carreres que es feien a Tortosa (magisteri i infermeria) eren exclusivament per a dones. Recordo que fa

quaranta anys les carreres de les dones eren educació i sanitat mentre que semblava estrany que poguessin fer per exemple enginyer o arquitectura.

- Ara en canvi segons una estadística d'ahir mateix al conjunt de les 10 universitats que hi ha a Catalunya, entre públiques i privades, van acabar la carrera el curs passat 36.142 persones, de les que 21.229, el 59 per cent eren dones front al 41 d'homes. Es un bon avenç. No?

- Parlant d'un altre assumpte us sembla be la petició de l'alcalde de Tarragona que la URV es digui només universitat de Tarragona?

Acabem ja. El tema d'avui era una mica carregós i potser a molts no els ha interessat gaire.

Però era un assumpte d'actualitat i com a tal l'hem tractat seguint la nostra costum d'altres programes. D'aquí a quinze dies parlarem d'un altre tema. Esperem continuar comptant amb el seu interès. Fins aleshores.